

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IVRIS CANONICI|| SEV PONTIFICII|| PARTITIONES,||

Grégoire, Pierre

[Frankfurt], 1595

VD16 G 2996

7 De precario & precariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63677)

commodato, §. si. & l. rem mihi, 21. commodato. P. si mihi codicem commodaueris, & in eo mihi chirographarius creditor cauerit, & postea restituo Codice Chirographum deleueris, l. si ut certo, §. quin imo, commod. P.

DE PRECARIO ET PRECARIIS.

TIT. VII.

^a Exstat titulus de precariis lib. 7. tit. 14. in decretalibus Gregorii, in ca. precaria & 2. seq. 10. q. 2. de precario. lib. 43. P. tit. 25. de precario & saluiano interdicto lib. 8. C. tit. 9.

CAPVT I.

Continuatio & finitio precarii.

A Finitis commodato precarium *a* est: & ut illud, gratuitum, sine definitione tamen temporis & vsus concessum, *b* in quo *a* commodato differt, ut in aliis quibusdam. *c* Precarium est quod ad preces petentis utendum conceditur, tandiu quantum is qui concessit patitur. *d*

SCHOLIA.

^a de precario & precariis tractatur lib. 3. decret. tit. 14. & ca. precaria, in 1. & 2. sic incipiente 10. q. 2. & lib. 43. P. tit. 26. & lib. 8. C. tit. 9.

^b Vlpianus explicat in l. 1. §. fin. de preca. P. & sine die vsus precariis concedi docet Celsus in l. cum precario, 12. eo. tit. Pand. Affinitatem autem inter precarium & donationem, ponit Vlpianus in dict. l. 1. §. & distat. & Paulus Juriscon. in l. interdictum, de precariis, 14. de precar. P. Nec obest quod & precario interdum adiciatur tempus, ut in l. sed si manente, 5. de precario, Pan. Nam quamuis adiectum fuerit, tamen ante expletum potest reuocari, dicta l. cum precario.

^c veluti quod precario rogans non teneatur nisi de dolo, non de culpa, quemadmodum tamen tenetur commodatarius, teneatur

A tamen de latissima culpa, qua dolo equiparetur. l. quasitum, §. illud, de precar. Pand. d. c. fin. de precariis. l. 1. de precario. P.

CAPVT II.

Precarii acceptiones & distinctiones.

Precarii quidem naturalis vna substantia est, verum ex pactioibus hoc iure pontificio receptis, adiectio facta est, & coepit distingui precarium a precariis. *a*

B Precaria & precaria, hoc iure rerum Ecclesiasticarum seu Ecclesiae sunt vel vsque ad quinquennium, vel ad vitam ventis, *b* quando videlicet qui accipit, rem Ecclesiae fruendam vsque ad certum tempus, vel quandiu vixerit, subicit Ecclesiae, in locum eius rei aliam similis valoris & aequalium reddituum, ea lege, ut postquam fuerit elapsum definitum tempus, vel ubi mortuus fuerit qui rem acceperit, res accepta redeat ad Ecclesiam, cum alia etiam re, que loco eius Ecclesiae supposita fuit cum fructibus & proprietate, *c* fit tamen aliquando precaria de rebus Ecclesiae, ex causa gratis, *d* sed ita licite istae precariae si modo non fiant in praedictum Ecclesiae, quo casu nec irreuocabiles sunt concessiones, & si fiant, successores in beneficio Ecclesiae, reuocare possunt sine vlla exceptione. *e* Quemadmodum & precariae aliaeve commutationes tempore, quo Ecclesiae viduae sunt a prelatibus, de rebus earum factae ab his, qui loca episcoporum occuparunt, rescinduntur, atque ideo cum auctoritate Ecclesiastica vel civili, si faciendae sunt, fiunt. *f* Eaque ratione precariae quae quandoque de Ecclesiarum possessionibus fieri solent, non sunt pro voluntate concedentium reuocandae. *g*

SCHOLIA.

E^a Et dicimus precarium, quando ex arbitrio dantis, datum reuocari potest, c. fin. de precar. precariam, quando ante quinquennium non potest reuocari, c. 1. eo. tit. Dicuntur & precaria, quando datum utendum reuocari nequit, quoad qui finitur vixerit. *b* dicto

- b dicto c. 1. de precario. cano. precaria, §. 10. A
 9. 2. quod sumtum est ex Concilio Bellua-
 censi, & habetur in Concilio Meldensi,
 cap. 22. & in capitularibus editis anno 4.
 Caroli regis, & Ludouici filii Imperato-
 ris, Colonia cap. 37.
- c l. inbemus nulli, 14. C. de sacrosanct. ecclef.
 cano. 2. ea enim §. si œconomus, 10. q. 2. &
 sic intelligendum, c. 1. §. 2. de precariis. eo
 obseruato, ne res ea detur œconomus Eccle-
 sie, ut proximis eius, can. 3. huiusmodi, 10. B
 q. 2. authentica quibuscunque, de sacro-
 sanct. Ecclesis. vide ca. precaria, 4. & ibi
 glo. 10. q. 2. de precariis habetur in Con-
 cilio Rhemensis c. 36. & 37. & in Concilio
 Moguntino sub Arnulpho c. 20 in Con-
 cilio Meldensi, cap. 22.
- d si que scribit Pan. ad c. 1. nu. 4. de precari-
 is, ut quando res Ecclesia datur vel clerico
 aut laico de ecclesia benemerito, quandiu
 vixerit, ut in canon. si episcopi, 16. q. 3. ca.
 possessiones, 16. q. 1. tuncq. videtur tantum
 facta donatio vsusfructus, ut & in ca. 72.
 sepe fit, 12. q. 2.
- e ca. de precariis, 6. 10. q. 2. c. 2. de precariis.
 Ratio in ca. 3. quod quis, 35. q. 9.
- f ca. precaria, 44. 12. q. 2.
- g videlicet sine causa delicto aut culpa possi-
 dentium, c. fin. §. fin. de precar. Et in hoc
 differunt precaria que renouari nequeunt
 ante tempus, a precario quod renouatur ex
 arbitrio concedentis. D

CAPVT III.

Quæ res precario dari possint.

Precarium fit rerum in iure consisten-
 tium, ut seruitutum, a immobilium &
 mobilium, b vt & precariæ plerumque
 rerum immobilium ad Ecclesiam perti-
 nentium. c Reiusæ tamen nemo preca-
 rium contrahit, sed alienæ. d Nisi for-
 san Dominus rei ex aliqua causa iusta, rem
 retinere prohiberetur, quo casu eam si-
 bi interim precario habere licere, roga-
 bit. e

SCHOLIA.

- a l. §. habet, 15. §. precario, de precario, P. l. si
 precario, 17. communia pradiorum, P. lib.
 8. P. tit. 4.
- b l. 3. & 4. de precar. in P. exemplum in im-
 mobilibus, si me rogaueris, ut per fundum
 meum ire vel agere tibi liceat, vel in tectum,
 vel in aream adsum manuum, stillicidium
 vel tignum immissum in parietem habere,
 d. l. 3. l. certe. 6. l. §. habet, 15. & l. pen. de
 precar. P. Hospites tamen qui gratuitam
 habitationem habent, non intelliguntur
 precariam habere. l. §. habet summam, §.
 hospites, de precar. Pand. nisi precario ro-
 gauerint, nam eo casu haberent, atq. ideo
 heredes eorum interdicto de precario resti-
 tuere habitaculum compelluntur. l. 2. C. de
 precario, lib. 8. tit. 9.
- c c. 1. & 2. de precario cum similib.
- d l. 4. §. item si rem meam, de preca. P.
- e veluti si Dominus dederit pignori rem cre-
 ditori, & postea precario rogauerit a credi-
 tore, l. certe §. fin. de precar. l. qui a seruo,
 15. de actio. & obl. P. quam obrem debito
 soluto, cum cesset pignoris constitutio, sol-
 uuntur & precarium re ad Dominum re-
 uertente. l. debitor, 11. de precario. Aliud
 exemplum in re emta, quam ante predii
 solutionem, emtor potest rogare licere sibi
 precario possidere, l. ea que, 20. de precar.
 P. Eo quod venditor, donec ei pretium sol-
 uatur, habet rei retentionem, veluti ex
 causa pignoris, l. Iulianus, 13. §. offerri, de
 actio. emt. Pan. lib. 19. tit. 1.

CAPVT IIII.

- 1 Qui precario dare.
- 2 Qui ve possidere dicantur.

Precario dare potest dominus rem su-
 am, quamuis eam non possideat, per se,
 a & per seruum, & per filium familias, b
 item is qui rem alienam possidet ex aliqua
 causa. c At sede Ecclesiæ vacante, precariæ
 rerum Ecclesiæ non concedantur ab eius
 occupatoribus. d

Precario vero possidet is, qui rogat, & aliquando alius quam qui rogauit, si qui rogauit in potestate eius sit, ut seruus filius familias & procurator, e & qui adoptat etiam rogantem, precario possidet. f Licet precario omnibus uti, precariae tamen concedi vetantur de economis Ecclesiae eorumque cognatis, ne in fraudem Ecclesiae fieri possint. g

S C H O L I A.

- a *l. unusquisque, 18. de precar. P.*
 b *l. duo in solidum 19. §. qui seruū de preca. P.*
 c *l. sed si eam rem. 7. §. l. questum, 8. co. si. P.*
 d *ca. precariae, 12. quest. 2.*
 e *l. in rebus, 4. §. tenetur, §. l. certe, 6. §. 1. l. si seruus, 13. de precario.*
 f *l. si adopta uero, 16. de precar. P.*
 g *ca. huiusmodi, 3. §. quibuscunque 10. q. 2. auth. quibuscunque, de sacrosan. Eccle. C.*

C A P V T V.

Modus constituendi precarium.

Precaria possessio dari potest, vel inter praesentes vel inter absentes, veluti per epistolam, vel per nuncium, a qui autem precario concedit, sic dat quasi tunc recepturus cum sibi libuerit repetere. b Et ea est precarii natura non obstante quod certum tempus adiciatur concessioni, c vel quoad rogans uellet, d nisi fiant precariae, quae vel in quinquennium, vel ad uitam constituuntur, nec ante reuocantur, e prout scriptura ea de re facta determinauerit, f ut in emphytheosi. g

S C H O L I A.

- a *l. prec. 9. de prec. in P. epistola, mutus nuncius est, ministerium uero praestat nuncius deferens, §. fungitur epistole uice hic, §. in aliis, ut in l. si quis alteri uel sibi C. lib. 4. tit. 5. o. l. qui autem, §. fin. de constitu. pecunia.*
 b *l. 1. §. §. distat, de precar. c. si. de precariis.*
 c *l. 4. §. si. §. l. cum precario, 2. de precario. P.*
 d *l. 4. loca. lib. 9. P. tit. 2.*
 e *o. l. §. c. fin. §. fin. de precar.*

A^t *ca. 72. sepe fit, 12. quest. 2.*
 g *l. 1. de iure emphyth. C.*

C A P V T V I.

- 1 *Effectus & uis precarii eius, interdicti.*
 2 *Quomodo finitur.*

Interdictum de precario merito introductum est, quia nulla eo nomine iure civili constituta, fuisset actio: cum eius conditio magis ad donationes & beneficii causam quam ad causam negotii contracti pertineat, a possidet qui precarium dat, item & is cui datur. b Possidenturque simul precario res quae ex re data precario, nascuntur, c & tandiu tantum, quandiu is qui concessit patitur, d Quare si is qui rogauit precario noluerit ex arbitrio concedentis restituere, proditum est interdictum de precario quo compellatur, e item & praescriptis uerbis actio, quae ex bona fide oritur. f Eaque ratione nulla praescriptione temporis se defendere potest, qui precarias ab Ecclesia consequutus est. g Interdicto de precario tenetur, non solum qui rogauit, sed etiam haeres eius, eo quod ex precario ad illum quippiam peruenerit, h quamquam precarium ad haereditem rogantis non transeat. i Praestat autem qui rogauit ex hoc contractu dolum tantum, non culpam, nisi ea sit dolo proxima, aut alia culpa superueniat, post moram restituendi commissa. k

Finitur porro precarium per reuocationem factam a domino, l. u. ortuque eius cui conceditur, non etiam concedentis. m At per lapsum temporis precario apposti, precarium non finitur, si Dominus non repetat, quia censetur lapsu tempore rursus precario concedere. n Nisi ante lapsum temporis prioris, illud dominus prorogauerit, o aut pedente concessio tempore, dominus furere coeperit, vel decesserit, quia tunc precarium redintegrati non censetur. p Finitur etiam cum rem precario datam, dominus alienat alicui precarium reuocare uolenti. q

SCHOLIA,

- a Paulus in l. interdictum, 14. de precario. eum qui emit, 14. §. is qui precario, de fur. lib. 47. P. tit. 2.
- b l. in rebus, 4. §. 1. & l. 2. §. fin. l. possideri, 3. §. ex contrario, & l. & habet 15. §. eum qui, de precar. Pandectis.
- c Pomponius. in l. quamvis ancillam, 10. de precar. Idque iure accessionis, ut accidit etiam in commodato. l. eum qui, §. non solum, de furt. P. l. si ut certo, §. usque adeo. commo. P. l. 1. §. qua depositis, deposit. in Pandect.
- d in l. 2. ait prator, §. 1. & l. & habet, 15. & l. cum precario, de precar. P. capit. final. de precar.
- e Et hoc interdictum est restitutorium. l. 2. interdictum, 14. de precar. P. l. 2. C. eod. titul. quando simpliciter res precario data est.
- f l. 2. & l. duo, 19. §. fin. de precar. P. quando videlicet pactum de reddendo interuenit. gloss. ad dictam l. interdictum, nam tum cum de re restituenda cautum est, interdictum non datur, dicta l. & habet, §. cum quis, de precar. P. sed hac est civilis actio.
- g ca. clerici, quilibet, 11. & seq. si episcopus, 16. qua. 3. ca. sepe fit, 72. 10. qua. 2. neque etiam praescribit generaliter, qui alieno nomine possidet, capit. si diligenti. de praescriptio. l. nec creditores. 3. de pignora. actio. l. male agitur de praescrip. 30. vel 40. annor. l. non solum. §. qui pignori. de usura Pan. Sicut nec usufructuarius, usufructuarius per quas personas nob. acquir. apud Iusti.
- h l. questum, 8. §. fin. de precar. Pan.
- i l. cum precario, 12. de precar. Pand.
- k dicta. l. questum, §. illud annotatur. de prec. Pandect. ubi & ratio, & in l. contractus, 24. de regul. iur. Pand.
- l Vide caput finale de precariis.
- m dicto c. fin. de preca. & l. cum precario, 12. §. precarii, & l. questum §. quod a Titio, de precario. nisi concessio fiat a domino quando voluerit: nam tunc morte eum, ut ex-

- A stincta voluntate, renocatur precarium l. 4. loca. Pan. c. si gratiosa, 5. de rescrip. in Sex.
- n l. in rebus, 4. §. si. de precar. P. sic fit tacite renouatio locationis tempore elapso, patiente domino veluti reconducente post tempus, l. item quaritur, §. si. & l. qui ad certum locati, P.
- o l. sed si manente, 5. de precar. P.
- p l. certe si interim, 6. de precar. P.
- B q dict. cap. si. de precar. & dicta. l. questum, §. quod a Titio, de precar. P.

DE DEPOSITO.

TITVLVS VIII.

CAPVT I.

Continuatio & finitio depositi.

Depositum, a ex contractibus qui re contrahuntur est. b Depositum vero diffinietur, quod custodiae causa apud aliquem gratuito positum, c & commendatum est, d

SCHOLIA.

- a tractatur de deposito. lib. 3. decretalium, tit. 16. de deposito. Et lib. 16. Pand. tit. 3. & lib. 5. C. tit. 34. nouell. 88. apud Iulium Paulum, lib. 2. receptarum sen. ti. 4. & 12. in Ecloga Basilicorum, lib. 13. tit. 2. apud nos lib. 2. 3. Syntag. iuris vniuersi cap. 2. Affinis sequestratio, de qua titulo, de sequestratione possessionis vel fructuum libr. 2. decretal. tit. 18. & lib. 2. tit. 6. in clementinis, & de prohibita sequestra pecunia libro 4. C. & sparsim in titulo depositi, ut liquebit postea. Est & titulus nouell. 88. Iustiniani, de deposito & denuntiationibus inquilinorum & de suspendenda administratione.
- E b §. praterea, quib. mod. re contrah. obliga. apud Iustinia. l. 1. §. is quoque de actioni. Pand.
- c colligitur ex l. 1. cum suis §§. & l. Lucius, 24. de posit. Pandect.